

Spillningsinventering: Älg och Rådjur Malungs västra älgförvaltningsområde

Foto: Mostphotos

Spillningsinventering används för att uppskatta tätheter av bland annat älg. Metoden är ett bra alternativ till andra metoder och i flera avseenden billigare och bättre än till exempel flyginventeringar. Det bästa är om man kan samla in uppgifter årligen eller relativt tätt i tid för att kunna följa den lokala älgstammens utveckling. Resultatet skall ses som ett index över älg- och rådjurspopulationerna och inte ett absolut mått. Tillsammans med t.ex. en väl täckande ÄlgObs så ger det ett mycket bra underlag för viltförvaltningen.

Metod:

Mätningarna utförs under vårvintern innan markvegetationen börjat grönska. Enbart färsk spillning inventeras, d.v.s. det som älgarna & rådjuren lämnat ifrån sig under den gångna vintern. Mätningen sker på provytor enligt ett visst system, varje provyta är 100 m² när det gäller älg och 10 m² för rådjur. Systemet för utläggning av provytor kan variera. I de inventeringar som utförs enligt ovan är det så kallade trakter som används. En trakt består av en ruta, 1x1 km. En fördel med den metoden är att man kommer tillbaka till utgångspunkten. På varje trakt läggs 40 stycken provytor ut, det vill säga 10 provytor på varje sida av trakten (100 m mellan varje provyta). Inventeraren får en startpunkt och sedan tar denne hjälp av GPS eller kompass för att komma till varje provyta. Trakterna är slumpmässigt utlagda i terrängen, vilket är viktigt för att få ett så statistiskt säkert resultat som möjligt.

När inventeringen är klar har man ett mått på hur många spillningshögar man hittat i de olika provytorna. Detta resultat kan man sedan använda för att beräkna tätheten av älg eller rådjur i det område som inventerats (brukade och stadsplanerade områden undantagna).

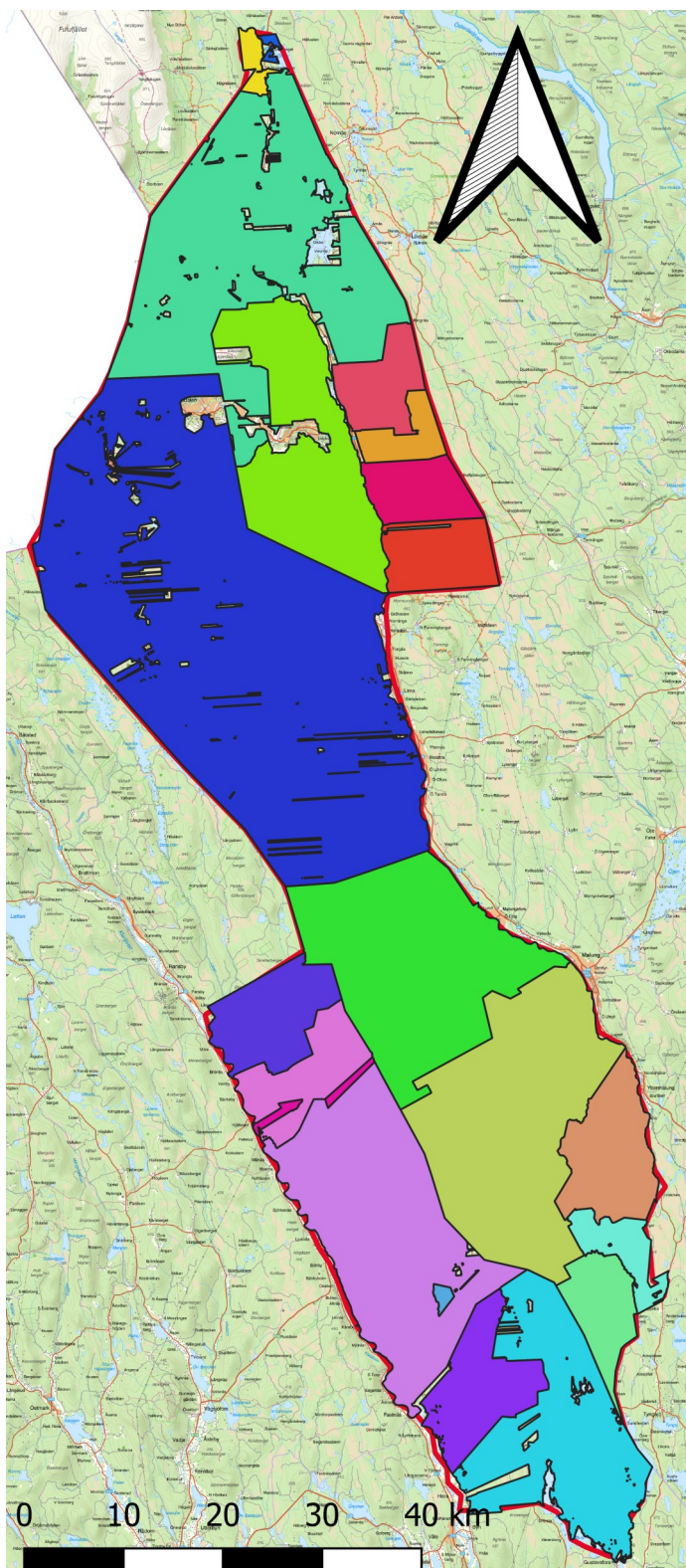

Foto: Mostphotos

Malungs västra Älgförvaltningsområde

Älgförvaltningsområdesgränserna i Dalarna genomgick en översyn 2020 där beslut togs att tidigare Transtrands älgförvaltningsområde skulle ingå i Malungs Västra älgförvaltningsområde från och med 2021.

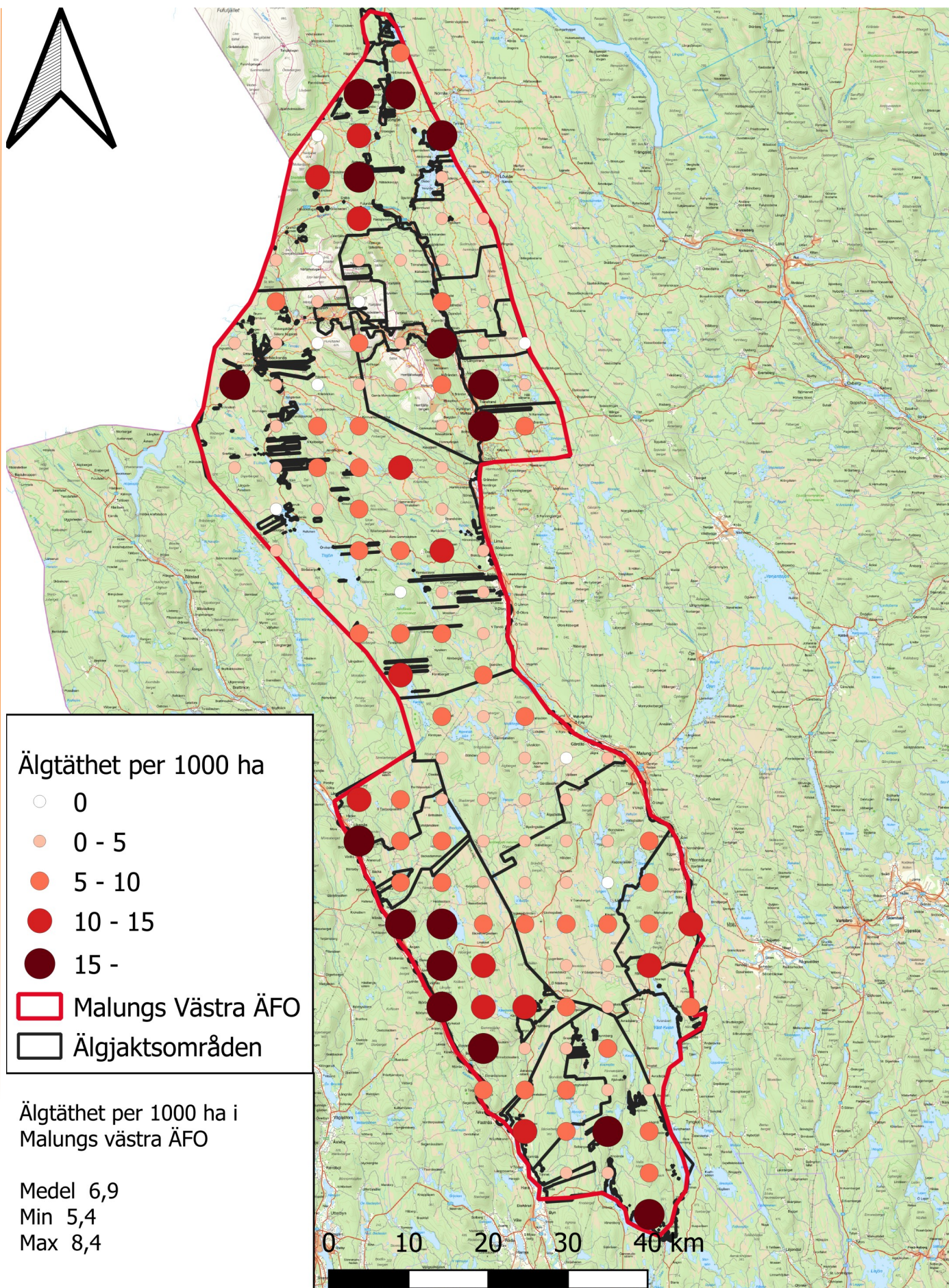
Malungs västra består sedan 2021 av 416 869 ha, varav 395 955 ha är landareal och resterande vatten.

Älgförvaltningsområdet består av 10 älgskötselområden som utgör majoriteten av arealen.

Resultat Malungs Västra ÄFO

Älg	Antal
Antal älgar per tusen hektar (95% konfidensintervall)	6,9 (5,4 - 8,4)
Antal trakter i originaldesignen	150
Antal provytor i originaldesignen	6000
Antal trakter som inventerats	136
Antal provytor som inventerats totalt för älg	4846
Antal funna spillningshögar	1502
Antal spillningshögar per dygn	19
Antal dagar i studieperioden	236

Utveckling av älgstammen

År	Medel	Min	Max
2023	6,9	5,4	8,4
2021	7,9	6,1	9,7
2019	7,8	5,8	9,8
2018	6,6	4,7	8,5

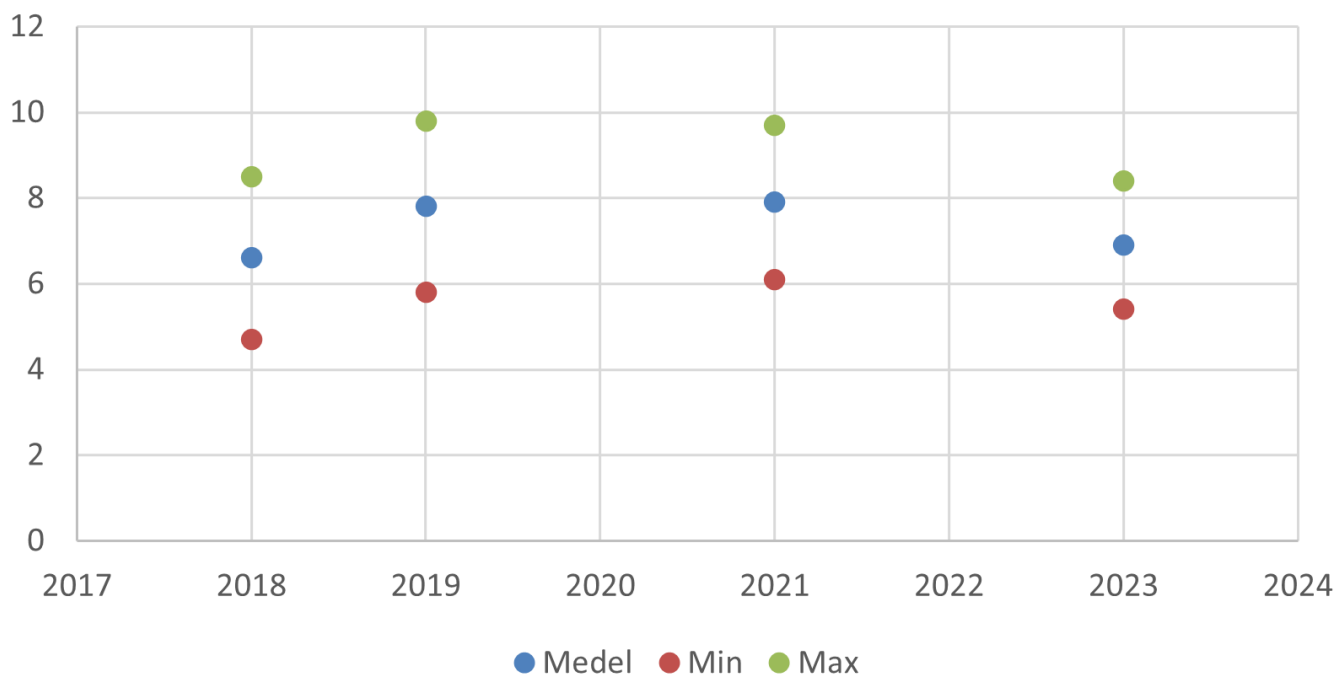
OBS!

Från och med inventeringen 2023 har förvaltningsområdet ny areal.

Se förklaringen i översikten på sida 3.

Förändring av älgstammen inom Malungs västra, visar medelvärdet tillsammans med lägsta och högsta värdet inom ett 95% konfidensintervall

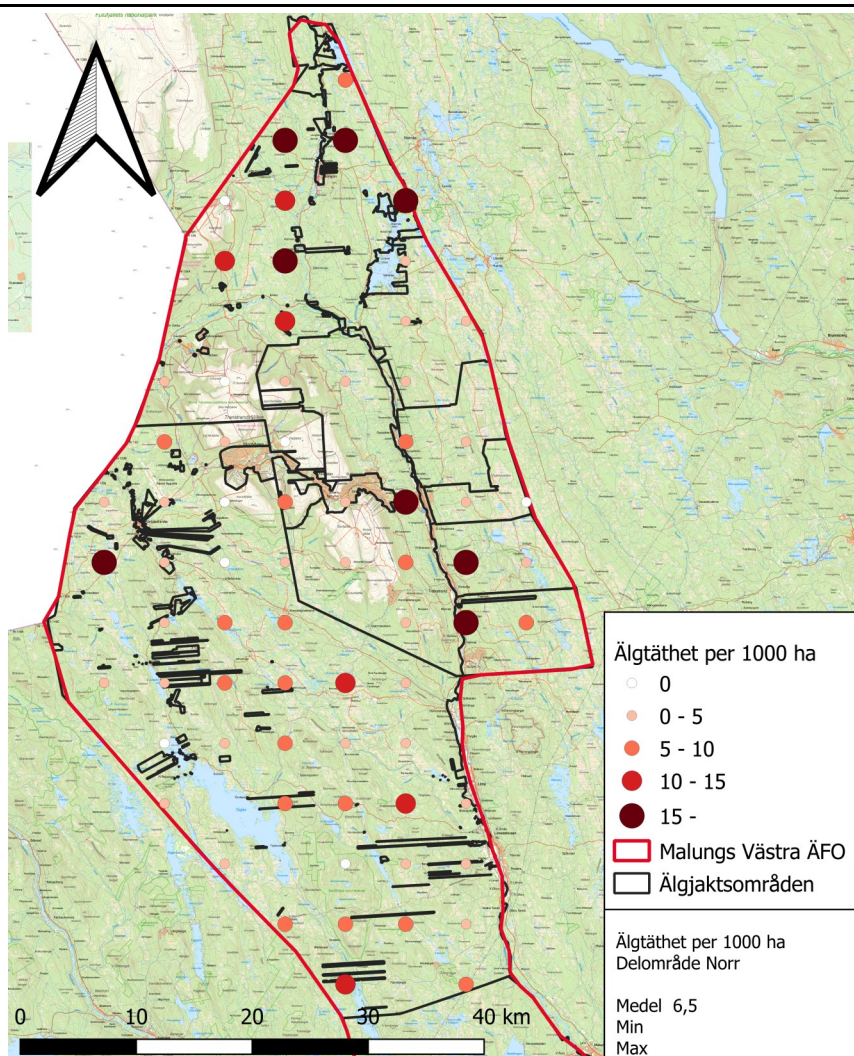
Älgtäthet utveckling

Resultat Delområde Norr

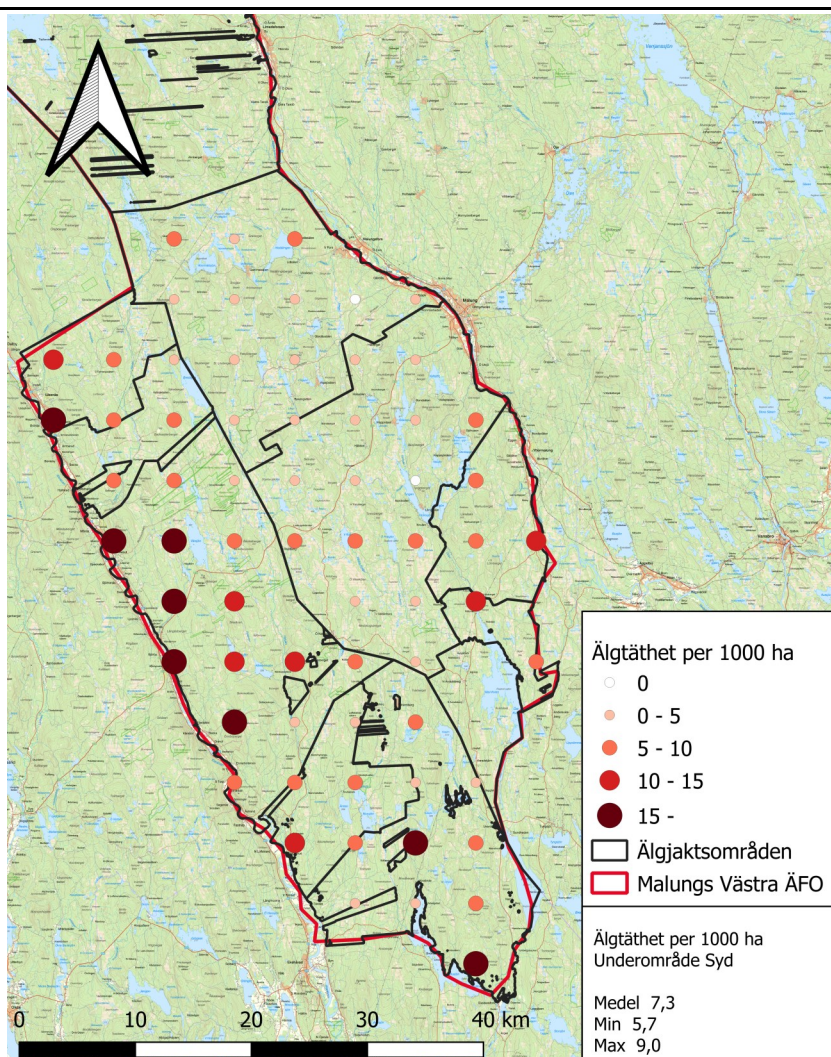
Älg	Antal
Antal älgar per tusen hektar (95% konfidensintervall)	6,5 (4,1 - 8,9)
Antal trakter i originaldesignen	81
Antal provytor i originaldesignen	3240
Antal trakter som inventerats	70
Antal provytor som inventerats totalt för älg	2457
Antal funna spillningshögar	716
Antal spillningshögar per dygn	19
Antal dagar i studieperioden	236

Resultat Delområde Syd

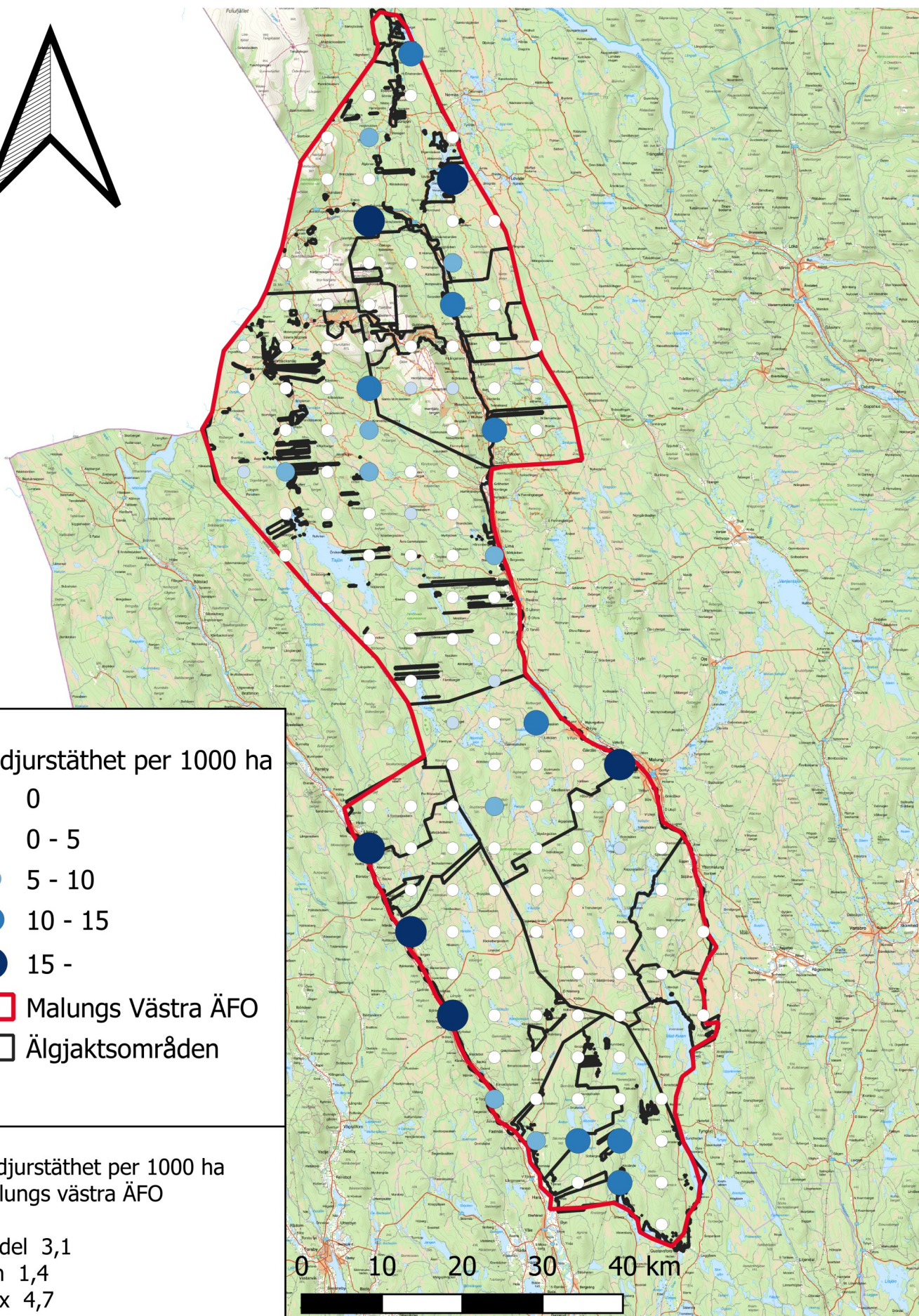
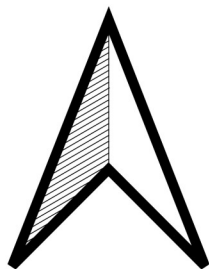
Älg	Antal
Antal älgar per tusen hektar (95% konfidensintervall)	7,3 (5,7 - 9,0)
Antal trakter i originaldesignen	69
Antal provytor i originaldesignen	2760
Antal trakter som inventerats	66
Antal provytor som inventerats totalt för älg	2389
Antal funna spillningshögar	786
Antal spillningshögar per dygn	19
Antal dagar i studieperioden	236

Resultat Malungs Västra ÄFO

Rådjur	Antal
Antal rådjur per tusen hektar (95% konfidensintervall)	3,1 (1,4 - 4,7)
Antal trakter i originaldesignen	150
Antal provytor i originaldesignen	6000
Antal trakter som inventerats	136
Antal provytor som inventerats totalt för rådjur	4846
Antal funna spillningshögar	77
Antal spillningshögar per dygn	22
Antal dagar i studieperioden	236

Rådjustäthet per 1000 ha

- 0
- 0 - 5
- 5 - 10
- 10 - 15
- 15 -

■ Malungs Västra ÄFO

■ Älgjaktionsområden

Rådjustäthet per 1000 ha
Malungs västra ÄFO

Medel 3,1

Min 1,4

Max 4,7

0 10 20 30 40 km

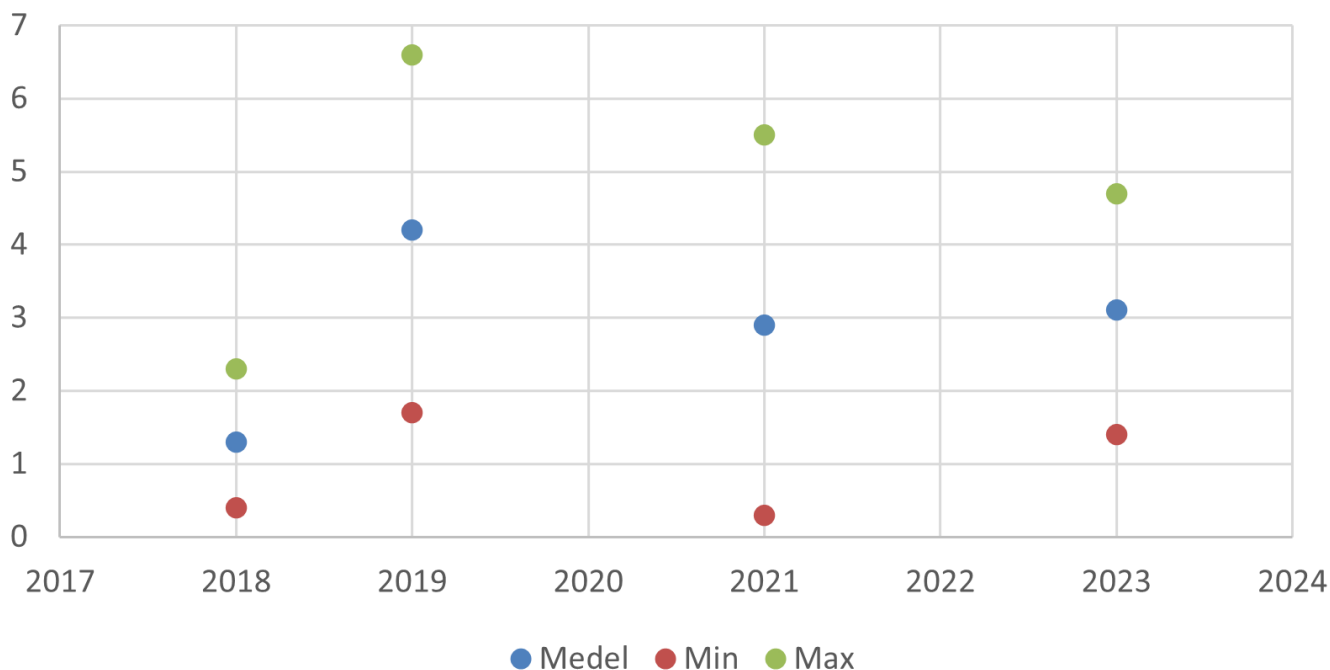
Utveckling av rådjursstammen Malungs Västra ÄFO

År	Medel	Min	Max
2023	3,1	1,4	4,7
2021	2,9	0,3	5,5
2019	4,2	1,7	6,6
2018	1,3	0,4	2,3

OBS!
Från och med inventeringen 2023 har förvaltningsområdet ny areal.
Se förklaringen i översikten på sida 3.

Förändring av rådjursstammen inom Malungs västra, visar medelvärdet tillsammans med lägsta och högsta värdet

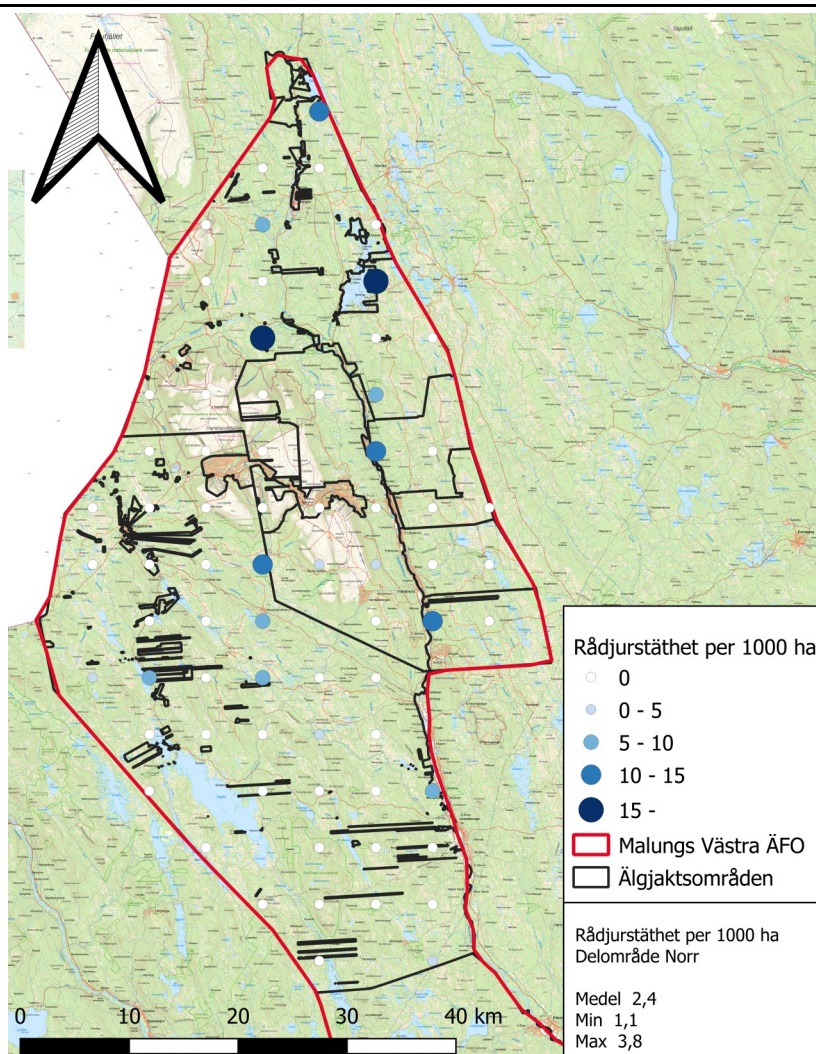
Rådjurstätthet utveckling

Resultat Delområde Norr

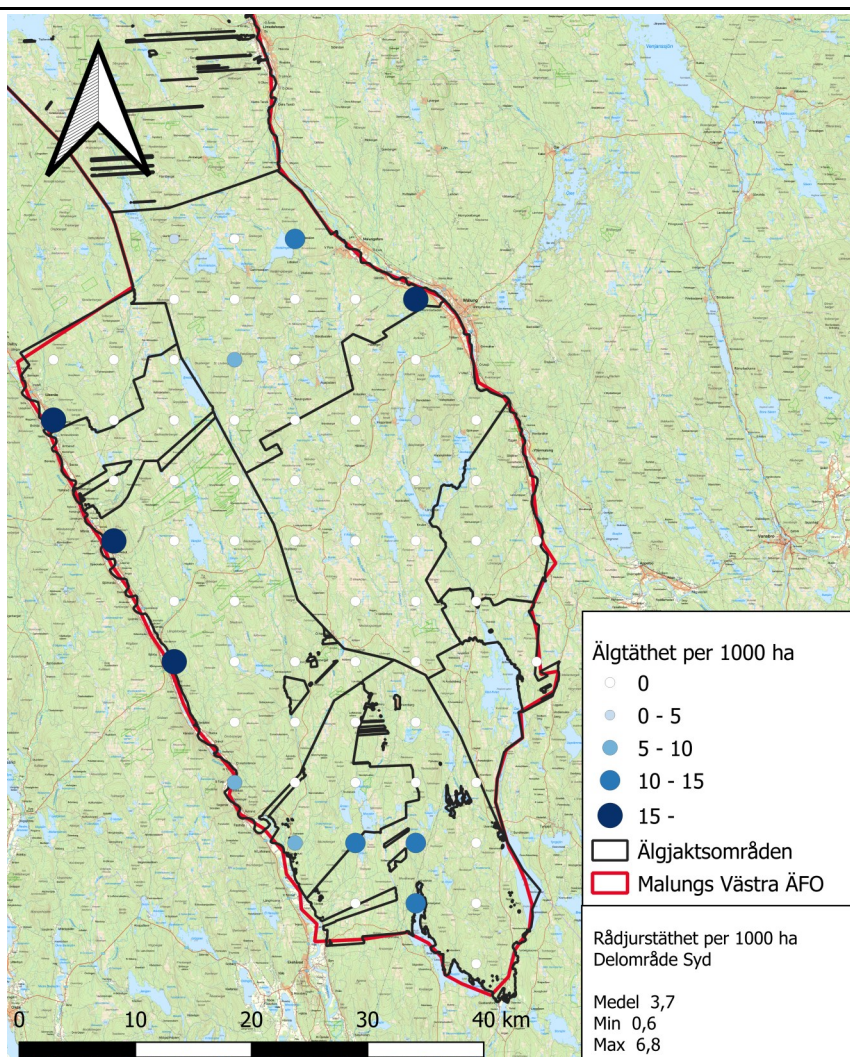
Rådjur	Antal
Antal älgar per tusen hektar (95% konfidensintervall)	2,4 (1,1 - 3,8)
Antal trakter i originaldesignen	81
Antal provytor i originaldesignen	3240
Antal trakter som inventerats	70
Antal provytor som inventerats totalt för rådjur	2457
Antal funna spillningshögar	31
Antal spillningshögar per dygn	22
Antal dagar i studieperioden	236

Resultat Delområde Syd

Rådjur	Antal
Antal älgar per tusen hektar (95% konfidensintervall)	3,7 (0,6 - 6,8)
Antal trakter i originaldesignen	69
Antal provytor i originaldesignen	2760
Antal trakter som inventerats	66
Antal provytor som inventerats totalt för rådjur	2389
Antal funna spillningshögar	46
Antal spillningshögar per dygn	22
Antal dagar i studieperioden	236

Svenska Jägareförbundet är en folkrörelse med drygt 154 000 medlemmar som är organiserade i 22 till förbundet anslutna länsjaktvårdsföreningar. Förbundet bildades 1830 i syfte att rädda viltstammarna samt att främja en långsiktigt hållbar jakt. Svenska Jägareförbundet verkar utifrån en stor respekt för viltet, naturen, människan och samhället som kan sammanfattas i orden hänsyn och balans. Förbundet har även ett jakt- och viltvårdsuppdrag av regeringen att leda delar av den praktiska jakten och viltvården i Sverige.

Länsansvarig Jaktvårdskonsulent

Anna Olofsson

Anna.olofsson@jagareforbundet.se